

motivaction

research and strategy

**Draagvlak scheiden drankenkartons
bij Nederlanders**

Kennisinstituut Duurzaam Verpakken

	Achtergrond, doel- en probleemstelling	Pagina 3
	Samenvatting	Pagina 5
	Methode en opzet	Pagina 9
	Resultaten	Pagina 12
	Bijlage	Pagina 51

In opdracht van Kennisinstituut Duurzaam Verpakken heeft Motivaction een onderzoek uitgevoerd naar het draagvlak voor gescheiden inzameling van drankenkartons bij het Nederlandse publiek.

Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 en Kennisinstituut Duurzaam Verpakken

In 2012 tekenden het ministerie van Infrastructuur en Milieu, de Vereniging Nederlandse Gemeenten en het verpakkende bedrijfsleven de nieuwe raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022. Hierin is vastgelegd dat bedrijven de komende jaren meer verpakkingsmateriaal gaan recyclen en de verpakkingsketen verduurzamen. Een resultaat van de Raamovereenkomst is de oprichting van het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken (verder te noemen: Kennisinstituut) waaraan wetenschappers deelnemen en vertegenwoordigers van de Rijksoverheid, het verpakkende bedrijfsleven en gemeenten.

Pilot drankenkartons

Specifiek onderdeel van de verduurzamingsagenda van het Kennisinstituut is een pilot naar het inzamelen en hergebruik van drankenkartons (DK's). De pilot vindt plaats onder toezicht van het Kennisinstituut en dient in 2013 afgerond te worden. De pilot levert informatie over de hoeveelheid en kwaliteit van de ingezamelde drankenkartons, de hiermee samenhangende kosten, de milieuprestaties van de inzameling en recycling, en het effect op andere inzamelsystemen. Op basis van de pilot wordt bepaald of de drankenkartons ook gescheiden ingezameld kunnen worden en op welke wijze.

Onderdeel van de pilot is een draagvlakonderzoek onder burgers. In deze rapportage gaan wij in op de belangrijkste resultaten en conclusies uit dit draagvlakonderzoek

De doelstelling van het onderzoek is als volgt:

Het Kennisinstituut inzicht geven in het draagvlak bij burgers voor het gescheiden inzamelen van drankenkartons en voor verschillende inzamelsystemen teneinde, mede op basis van dit draagvlakonderzoek, een keuze te kunnen maken voor het wel of niet gescheiden inzamelen en het daarbij te gebruiken systeem.

De volgende probleemstellingen staan in het onderzoek centraal:

Verkennde fase

- *Hoe staan Nederlanders t.o.v. het gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval*
- *Hoe staan Nederlanders t.o.v. het gescheiden inzamelen van DK's in aanvulling op het scheiden van andere soorten afval*
- *Hoe staan Nederlanders die kunnen bronscheiden t.o.v. het in hun wijk/buurt gehanteerde inzamelsysteem DK's*
- *Onder welke voorwaarden is de Nederlander wel of niet bereid mee te werken aan gescheiden inzameling DK's*

Confirmatieve fase

- *Welke factoren verklaren de feitelijke deelname aan het gescheiden inzamelen van afval in het algemeen (ex. DK's)?*
- *Welke factoren verklaren de intentie tot het gescheiden inzamelen van DK's?*
- *Welke factoren verklaren de feitelijke deelname aan het gescheiden inzamelen van DK's?*

Verderop staat een overzicht van de deelnemende wijken/gemeenten per type inzamelsysteem.

In deze samenvatting gaan we in op de belangrijkste resultaten door antwoord te geven op de probleemstellingen van het onderzoek.

Hoe staan Nederlanders t.o.v. het gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval?

- Een ruime meerderheid van de Nederlanders (ca. 80%) staat in beginsel positief t.a.v. bronscheiding
- Ter vergelijking: een even grote groep (78%) van de inwoners van het pilotgebied nascheiding staat in beginsel positief t.o.v. nascheiding door het afvalbedrijf
- Nederlanders die weten dat ze afvalstromen gescheiden kunnen aanbieden, schatten voor de meeste van deze afvalstromen gemiddeld circa 70-90% van het eigen afval te scheiden (inclusief degenen die niets scheiden)
- Bijdragen aan een beter milieu en hergebruik zijn de belangrijkste motieven om thuis te scheiden
- Ruimtegebrek, gemakzucht en stank zijn de belangrijkste barrières om thuis te scheiden
- Scheidingsmoeheid treedt gemiddeld genomen op bij het scheiden van meer dan 4 tot 5 afvalstromen
- Het thuis scheiden van klein chemisch afval (KCA) , glas, papier, plastic of GFT heeft volgens ca. driekwart van de Nederlanders het grootste (positieve) effect op het milieu van in totaal 8 onderzochte afvalstromen. Ca. 65% denkt dat het thuis scheiden van DK's een (zeer) sterk positief effect heeft op het milieu, in lijn met het effect dat men verwacht van het scheiden van textiel of metalen/blik.

Hoe staan Nederlanders t.o.v. het gescheiden inzamelen van DK's in aanvulling op het scheiden van andere soorten afval?

- Van de inwoners van de pilotgebieden bronscheiding is 68% in (zeer) grote mate bereid tot het (blijven) scheiden van DK's in de toekomst. In gemeenten waar bronscheiding van DK's nog niet mogelijk is, is 62% hiertoe in (zeer) grote mate bereid.
- Bijna een derde (30%) van de scheidingsbereide inwoners van pilotgebieden zou zijn/haar sociale omgeving aansporen tot het scheiden van DK's
- Tweederde (69%) van de inwoners van de pilot bronscheiding weet dat men DK's gescheiden kan aanbieden. Van deze groep biedt 91% daadwerkelijk (een deel) DK's gescheiden aan. Zij schatten gemiddeld circa 77% van de eigen DK's te scheiden, inclusief degenen die wel weten dat ze kunnen scheiden maar dit niet doen.
- Circa 65% van de Nederlanders denkt dat het thuis scheiden van DK's een (zeer) sterk positief effect heeft op het milieu, binnen het pilotgebied bronscheiding is dit 69%

Hoe staan Nederlanders die kunnen bronscheiden t.o.v. het in hun wijk/buurt gehanteerde inzamelsysteem DK's?

- Zoals gezegd weet tweederde van de inwoners pilot bronscheiding af van mogelijkheid DK's gescheiden aan te bieden
- Nederlanders die bereid zijn om DK's te scheiden hebben geen duidelijke voorkeur voor aparte inzameling van DK's of met een specifieke drager. Bij inwoners van gebieden waar DK's met drager worden ingezameld is er met name voorkeur voor het systeem dat nu in de wijk wordt gehanteerd. Onder inwoners van gebieden waar DK's apart worden ingezameld, is wel verschuiving te zien in voorkeur naar een systeem met drager (plastic / OPK).
- Als gebruikers van specifieke systemen in het pilotgebied bronscheiding naar hun ervaring wordt gevraagd, blijkt dat de inzameling van DK's gezamenlijk met plastic afval op alle aspecten iets beter wordt gewaardeerd.
- Nederlanders die bereid zijn om DK's te scheiden hebben een voorkeur voor het ophalen van DK's. Inwoners van het pilotgebied bronscheiding hebben deze voorkeur ook en vinden ophalen ook het meest gebruiksvriendelijk, maar de combi brengen/halen vinden zij het meest hygiënisch. Het brengen van drankpakken heeft overigens vaker hun voorkeur als men nu al kan brengen.
- Driekwart (78%) van de inwoners van het pilotgebied nascheiding staat in beginsel positief t.o.v. nascheiding door het afvalbedrijf. Nascheiding wordt gezien als nuttig, gebruiksvriendelijk, hygiënisch en efficiënt

Onder welke voorwaarden is de Nederlander wel of niet bereid mee te werken aan gescheiden inzameling DK's?

- Barrières scheiden DK's: ruimtegebrek, stank, moeheid en onvoldoende DK's
- Motieven om DK's te scheiden: bijdragen aan beter milieu en hergebruik

Welke factoren verklaren de feitelijke deelname aan het gescheiden inzamelen van afval in het algemeen (ex. DK's)?

- Sterk positief effect: het wonen in een grondgebonden woning, sociale druk (gevoelig zijn voor beïnvloeding door milieubewuste vrienden/buren/familie); positief effect verwachten van afvalscheiding in het algemeen op het milieu en offerbereidheid op het gebied van afvalscheiding (geld, ruimte en tijd willen investeren).
- Sterk negatief effect: Stedelijkheidsgraad (hoe stedelijker het woongebied, hoe minder er wordt gescheiden)

Welke factoren verklaren de intentie tot het gescheiden inzamelen van DK's?

- Sterk positief effect: de overtuiging dat men zelf door afvalscheiding kan bijdragen aan een beter milieu (eigen effectiviteit); positief effect verwachten van afvalscheiding in het algemeen op het milieu en offerbereidheid.
- Sterk negatief effect: geen factoren gevonden

Welke factoren verklaren de feitelijke deelname aan het gescheiden inzamelen van DK's?

- Sterk positief effect: Hoge aankoopfrequentie van drankpakken (>10 pakken per week), een langere looptijd van de pilot (pilotduur)
- Sterk negatief effect: geen factoren gevonden

De factoren die een zwak effect hebben zijn terug te vinden in de tabellen in het hoofdstuk confirmatieve fase.

In overleg met KIDV is besloten online onderzoek uit te voeren onder de volgende drie doelgroepen:

- A. Inwoners pilotgebieden bronscheiding: inwoners hebben (tijdelijk) de mogelijkheid DK's thuis te scheiden en aan te bieden
- B. Inwoners pilotgebieden nascheiding: inwoners van gebieden waar (tijdelijk) DK's door het afvalsorteerbedrijf worden gescheiden, en men dus thuis niet de mogelijkheid heeft de DK's te scheiden en aan te bieden
- C. Inwoners overige gebieden in NL: inwoners hebben niet de mogelijkheid DK's thuis te scheiden en aan te bieden

In de volgende sheets zijn de pilotgebieden weergegeven, met daarbij de behaalde respons. In het schema is aangegeven wat de specifieke kenmerken zijn van het inzamelsysteem binnen dat pilotgebied. Wanneer deelnemers uit de doelgroep overig gebieden NL in het onderzoek hebben aangegeven op dit moment ook DK's te kunnen scheiden, zijn zij in de analyses meegenomen als bronscheider. Hierbij zijn ook mensen meegenomen die voor hun gevoel DK's kunnen scheiden, terwijl dit daadwerkelijk in dit gebied niet de bedoeling is. Het kan zijn dat deze mensen DK's meegeven met een andere afvalstroom, bijvoorbeeld OPK (oud papier & karton), terwijl het eigenlijk bij het restafval moet. Omdat het voor de resultaten van belang is dat de mensen zichzelf zien als iemand die thuis DK's kan scheiden, zijn deze personen echter zeer relevant als bronscheiders. Het aandeel bronscheiders uit de niet-pilotgemeenten waar bronscheiding DK's daadwerkelijk mogelijk is binnen de gemeente is 12%.

De uiteindelijke behaalde steekproefomvang per inzamelsysteem staat weergegeven op de volgende pagina.

Inzameloptie	Inzamelsysteem	Hoogbouw > 50%	Hoogbouw 10%-50%	Hoogbouw < 10%
Apart	Breng, geen diftar	Gorinchem (Gildenwijk) (n=16) Rotterdam (Ommoord) (n=17) Tilburg (hoogbouw) (n=66)	Zoetermeer (Rokkeveen) (n=74) Katwijk (n=130)	Roermond (Swalmen) (n=30) Voorst (3 plekken) (n=44) Son en Breugel (Gentiaan, cent.) (n=21)
	Breng, diftar	Hengelo (Hengelose Es, Thiemsland, Kastanjeplein, Zernikestraat/Christiaan Huygenslaan) (n=8)	Oosterhout (n=43) Apeldoorn (16 van 51 containers) (n=43) Beesel (n=30)	Bronckhorst (n=29) Genneep (n=18) Bernheze (n=27) Overbetuwe (n=35)
	Haal	Schiedam –Noord (n=165)	Deventer 2 (excl. buitengebied) (n=91) Oude-Ijsselstreek (n=91) Stadskanaal (Maarsveld) (n=23)	Zutphen (n=50) Leeuwarden (Zuiderburen) (n=11) Oldambt (Scheemda en Westerlee) (n=26)
Haal/breng met kunststof, geen diftar	Zeist-West (n=86)		Binnenmaas (Puttershoek) (n=23) Almere (Noorderplassen-West) (n=13) De Ronde Venen (Mijdrecht, De Hoef, Amstelhoek) (n=59)	
Met drager	Haal/ breng met kunststof, diftar	Nijmegen (Bottendaal) (n=78)	Vught (n=78) Geldrop-Mierlo (n=44)	Marum, Grootegast en Leek (n=104) Deventer 1 (buitengebied) (n=32) Steenwijkerland (De Gagels) (n=44)
	Haal/ breng met oud-papier	Etten-Leur 1 (hoogbouw) (n=59)		Winsum (n=47) Vianen (De Hagen) (n=15) Etten-Leur 2 (laagbouw) (n=87)
Nascheiding	Nascheiding	Deelnemende gemeenten in noorden van Nederland (n=451)		

Rood = Bestaande gemeente: DK's konden al gescheiden aangeboden worden vóór start van de pilot

Zwart = Nieuwe gemeente: DK's kunnen gescheiden aangeboden worden vanaf start van de pilot

In het onderzoek en de rapportage zijn uiteindelijk de volgende groepen te onderscheiden:

A. Inwoners pilotgebieden bronscheiding (n=1.855): De inwoners van de pilotgebieden waar het scheiden van DK's op dit moment mogelijk is.

B. Inwoners niet-pilotgebieden bronscheiding (n=281): Inwoners van niet-pilotgebieden die aangeven wel DK's te kunnen scheiden. In hun optiek kunnen zij DK's scheiden, maar wellicht zijn dit ook inwoners die het verwarren met OPK (oud papier en karton). In de analyse nemen wij deze groep echter mee als bronscheider DK, omdat zij in hun perceptie op dit moment DK's kunnen scheiden en ook vanuit die achtergrond de vragenlijst hebben beantwoord.

C. Inwoners pilot nascheiding (n=451): Inwoners van gebieden waar op dit moment nascheiding van drankenkartons plaatsvindt door het afvalverwerkingsbedrijf.

D. Inwoners overig NL (n=748): Inwoners van niet-pilotgebieden die op dit moment aangeven geen DK's te kunnen scheiden.

In het rapport gaan we in op de resultaten onder deze verschillende doelgroepen. Afhankelijk van het onderwerp en de relevantie wordt ingegaan op de resultaten onder alle vier de groepen, of specifiek onder één of enkele groep. Zo zijn enkele vragen alleen relevant voor de inwoners van de pilotgebieden bronscheiding en andere weer alleen voor de inwoners pilot nascheiding.

Verkennde fase

Aankoop en gebruik DK's	pagina 14
Houding t.a.v. bronscheiding afval	pagina 19
Houding t.a.v. nascheiding afval	pagina 28
Houding t.a.v. bronscheiding DK's	pagina 31
Communicatie pilotgebieden	pagina 42

Confirmatieve fase

Deelname bronscheiding afval	pagina 47
Intentie bronscheiding DK's	pagina 48
Deelname bronscheiding DK's	pagina 49

Het onderdeel resultaten wordt opgesplitst naar de twee analysefasen.

A. Verkennende fase

In deze fase geven we inzicht in het huidige aankoopgedrag en gebruik van DK's, de algemene houding ten aanzien van afvalscheiding en de waardering en houding ten aanzien van het scheiden van DK's.

Er wordt antwoord gegeven op de volgende probleemstellingen:

- *Hoe staan Nederlanders t.o.v. het gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval*
- *Hoe staan Nederlanders t.o.v. het gescheiden inzamelen van DK's in aanvulling op het scheiden van andere soorten afval*
- *Hoe staan Nederlanders die kunnen bronscheiden t.o.v. het in hun wijk/buurt gehanteerde inzamelsysteem DK's*
- *Onder welke voorwaarden is de Nederlander wel of niet bereid mee te werken aan gescheiden inzameling DK's*

B. Confirmatieve fase

In deze fase geven we inzicht in de verklarende en bepalende factoren voor de feitelijke deelname aan het thuis scheiden van afval, de intentie om DK's te (blijven) scheiden in de toekomst en de feitelijke deelname aan het scheiden van DK's.

Er wordt antwoord gegeven op de volgende probleemstellingen:

- *Welke factoren verklaren de feitelijke deelname aan het gescheiden inzamelen van afval in het algemeen (ex. DK's)?*
- *Welke factoren verklaren de intentie tot het gescheiden inzamelen van DK's?*
- *Welke factoren verklaren de feitelijke deelname aan het gescheiden inzamelen van DK's?*

Om vast te kunnen stellen in hoeverre het relevant is voor huishoudens in Nederland om DK's te scheiden, zijn er in het onderzoek vragen gesteld over de aankoopfrequentie van drankkartons. De verhouding in formaat van drankpakken die worden aangekocht (literpakken, of kleiner/groter) is hierbij ook relevant.

Daarnaast heeft KIDV behoefte aan inzichten in de wijze van bewaren en schoonmaken van de gebruikte DK's. Zo heeft onder andere het met warm water omspoelen van de lege drankpakken weer effect op het water- en energieverbruik van huishoudens, waarmee de positieve effecten op het milieu van het scheiden van DK's weer teniet kunnen worden gedaan.

Drankenkartons vaak gekocht voor zuivel: 1-2 pakken per week

Het zijn met name de melk en andere zuivelproducten die door Nederlandse huishoudens het meest frequent in DK's worden aangekocht.

Gemiddeld worden er door alle onderzoeksdoelgroepen in Nederland ca. 1-2 pakken per week van deze producten ingekocht.

De aankoop van drankkartons met vruchtensap/water en andere producten (saus, soep) ligt gemiddeld op 1-4 pakken per maand.

<i>Basis: allen</i>	Pilot bronscheiding	Niet-Pilot bronscheiding	Pilot Nascheiding	Overig NL
Product (gemiddelde)				
Vruchtensap of water	1-4 pakken per maand	1-4 pakken per maand	1-4 pakken per maand	1-4 pakken per maand
Melk	1-2 pakken per week	1-2 pakken per week	1-2 pakken per week	1-2 pakken per week
Andere zuivel	1-2 pakken per week	1-2 pakken per week	1-2 pakken per week	1-2 pakken per week
Andere producten (saus, soep)	1-4 pakken per maand	1-4 pakken per maand	1-4 pakken per maand	Minder dan 1 pak per maand

Literpakken veruit grootste aandeel binnen aangekochte drankenkartons

De hoofdmoot onder de aankoop van drankenkartons zijn de literpakken. Onder alle groepen is dit 50-60% van de aangekochte drankenkartons.

<i>Basis: allen</i>	Pilot bronscheiding	Niet-pilot bronscheiding	Pilot nascheiding	Overig NL
Grootte				
< 1 liter	17%	19%	14%	17%
1 Liter	57%	54%	62%	58%
> 1 Liter	26%	27%	25%	24%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Lege drankenkartons indien mogelijk met name buitenshuis opgeslagen

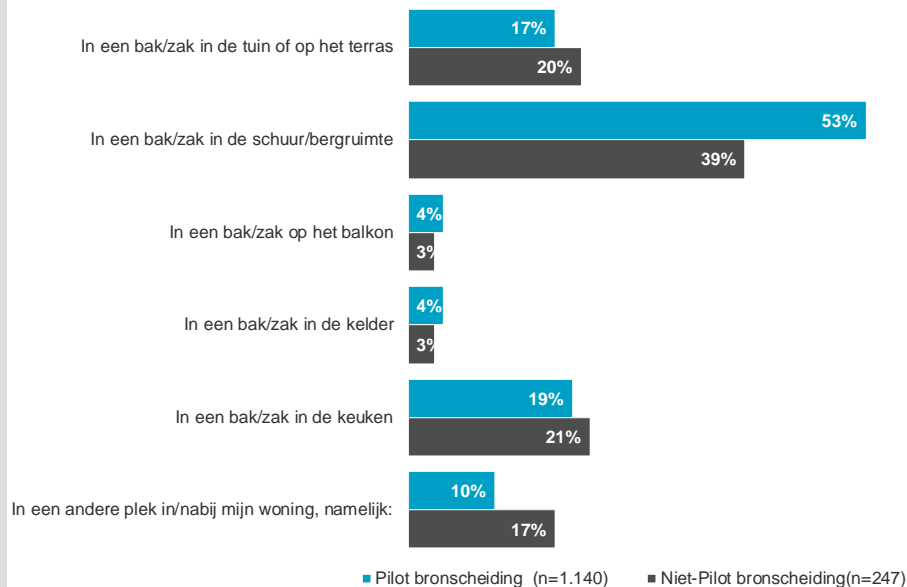
Indien men beschikt over een schuur/bergruimte worden lege drankpakken daar voornamelijk opgeslagen.

Ook de tuin of het terras worden door circa een vijfde van zowel de inwoners pilot en niet-pilot bronstheiding gebruikt als opslagplek.

Binnenshuis wordt de keuken normaal gesproken het meest gebruikt voor opslag van de lege drankenkartons.

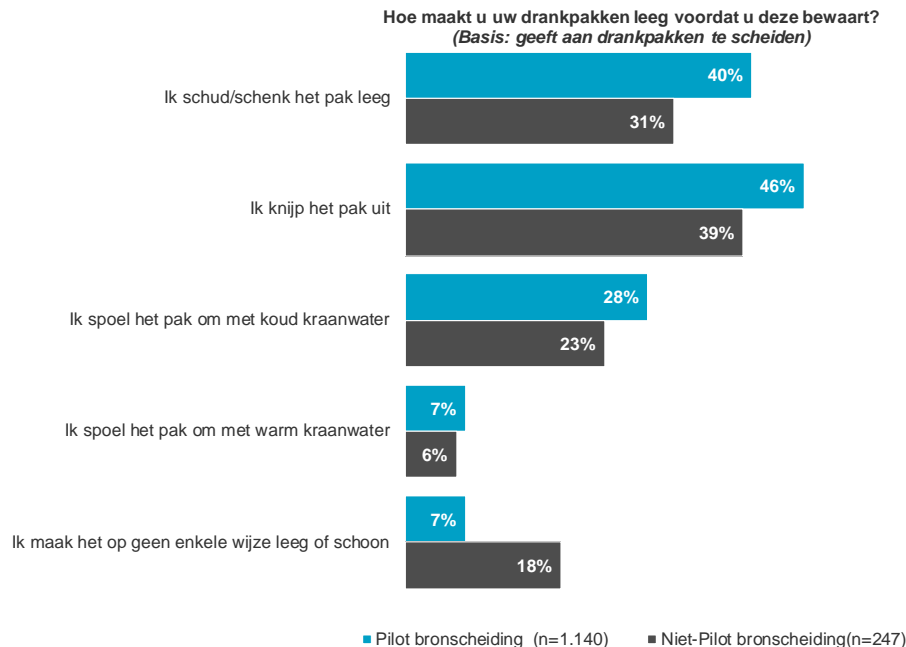
Op welke wijze bewaart u meestal uw lege drankpakken tot u deze wegbrengt of tot deze worden opgehaald?
(Basis: geeft aan drankpakken te scheiden)

Schudden, knijpen en koud omspoelen meest toegepaste schoonmaakwijzen

Circa 4 op de 10 inwoners van de pilot bronscheiding schudden of schenken pakken (wel eens) leeg of knijpen ze uit.

Circa 3 op de 10 spoelen pakken (wel eens) om met koud water.

In dit onderdeel van het onderzoek is gepeild in hoeverre de verschillende groepen in Nederland feitelijk thuis al afval scheiden, in welke mate ze dat doen en hoe zij in het algemeen aankijken tegen het thuis scheiden van afval.

In dit eerste deel over bronscheiding gaan we niet alleen in op het scheiden van DK's, maar juist op alle mogelijke afvalstromen die Nederlandse huishoudens kunnen scheiden. We geven inzicht in het huidige aantal stromen afval dat men scheidt en in het gewenste aantal stromen dat men maximaal bereid is te scheiden.

Ook geven we inzicht in het door de verschillende groepen verwachte effect van het thuis scheiden van afval op het milieu.

Tweederde inwoners pilot bronscheiding weet af van mogelijkheid scheiding DK's

Bij het voorleggen van de verschillende afvalstromen blijkt tweederde van de inwoners van de pilotgebieden te weten dat zij kartonnen drankpakken gescheiden kunnen aanbieden.

**Onder de inwoners van de nascheidsgemeenten denkt 20% onterecht dat het scheiden van DK's in hun buurt mogelijk is, net als plastic en metaal. Vermoedelijk geven ze het mee met een andere afvalstroom, terwijl het bij het restafval moet. Dit zal waarschijnlijk ook gelden voor een deel van de bronscheiders niet-pilot.*

Kunt u onderstaande soorten afval in uw buurt gescheiden van restafval aanbieden?

<i>Basis: allen % Ja, dat kan</i>	Pilot bronscheiding	Niet-pilot bronscheiding	Pilot nascheiding	Overig NL
Papier	96%	99%	96%	93%
GFT	84%	86%	67%	72%
Glas	95%	98%	94%	95%
KCA	77%	81%	76%	75%
Plastic/Kunststof	87%	85%	18%	74%
Textiel	86%	85%	81%	80%
Kartonnen drankpakken	69%	100%*	20%*	0%
Metalen verpakking/Blik	41%	47%	14%	10%

Nederlanders die weten dat ze bepaalde afvalstromen kunnen scheiden, scheiden gemiddeld 70 tot 90% van de meeste afvalstromen

In totaal biedt 91% van de inwoners van de pilotgebieden bronscheiding die weten dat ze DK's kunnen scheiden daadwerkelijk (een deel van de) DK's gescheiden aan.

De inwoners van de pilot bronscheiding geven aan gemiddeld 77% (zie tabel) van hun drankenkartons te scheiden. Dit is inclusief inwoners die wel DK's kunnen scheiden maar dit niet doen (dus 0% scheiden). Vergeleken met de meeste andere afvalstromen is dit iets aan de lage kant.

Hoeveel % van de volgende soorten afval biedt u gescheiden aan?

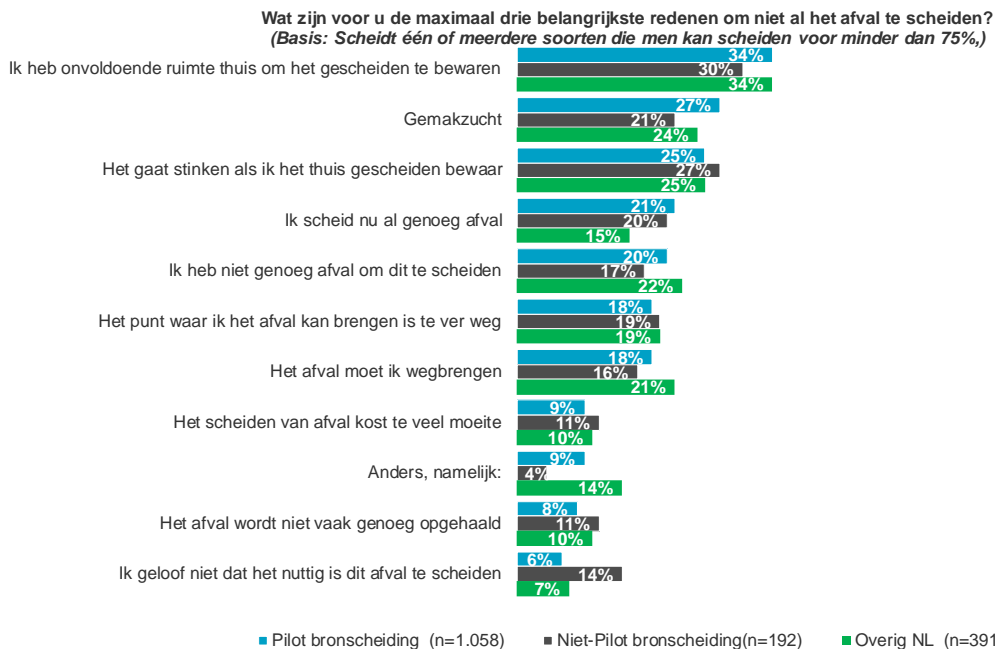
<i>Basis: kan scheiden (gemiddeld %)</i>	Pilot bronscheiding	Niet-pilot bronscheiding	Pilot nascheiding	Overig NL
Papier	92	87	90	90
GFT	79	78	76	78
Glas	91	81	87	88
KCA	85	80	83	86
Plastic/Kunststof	84	76	67	77
Textiel	81	79	73	80
Kartonnen drankpakken	77	68	67	0
Metalen verpakking/Blik	77	70	62	48

Ruimtegebrek, gemakzucht en stank belangrijkste barrières om thuis te scheiden

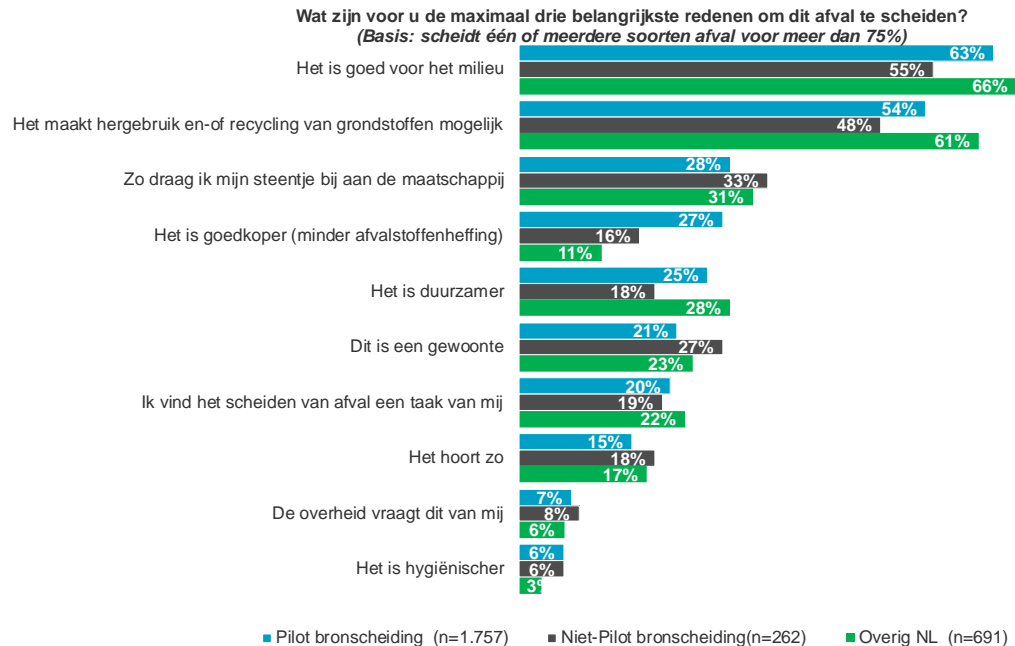
Onder inwoners van de pilotgebieden bronscheiding zijn ruimtegebrek (34%), gemakzucht (27%) en stank (26%) de belangrijkste barrières om thuis (alle) afval te scheiden.

Door inwoners van niet-pilotgebieden bronscheiding worden dezelfde drempels genoemd.

Bijdragen aan een beter milieu en hergebruik belangrijkste motieven thuis scheiden

Zowel onder de inwoners pilot als niet-pilot bronscheiding worden bijdragen aan een beter milieu (63%; 55%) en mogelijkheid tot hergebruik (64%; 48%) het meest genoemd als reden om afval thuis te scheiden.

Scheidingsmoeheid bij meer dan 4 tot 5 soorten te scheiden afval

De percentages in de tabel lopen af. In de pilot bronscheiding is er 89% draagvlak voor het scheiden van maximaal 1 soort afval. Voor 2 soorten daalt het draagvlak naar 88%, voor 3 soorten naar 85% etc.

Uit het verval in draagvlak onder de verschillende groepen valt op te maken dat er bij meer dan vier tot vijf soorten scheidingsmoeheid blijkt op te treden.

Hoeveel soorten afval bent u maximaal bereid om thuis te scheiden?

<i>Aantal stromen</i>	Pilot bronscheiding	Niet-pilot bronscheiding	Overig NL
1 soort	89%	86%	88%
2 soorten	88%	84%	88%
3 soorten	85%	78%	85%
4 soorten	74%	59%	70%
5 soorten	56%	38%	50%
6 soorten	36%	22%	30%
7 soorten	22%	13%	18%
8 soorten	17%	11%	14%
9 soorten	13%	9%	11%
10 soorten of meer	12%	8%	10%
<i>Weet niet</i>	11%	14%	12%

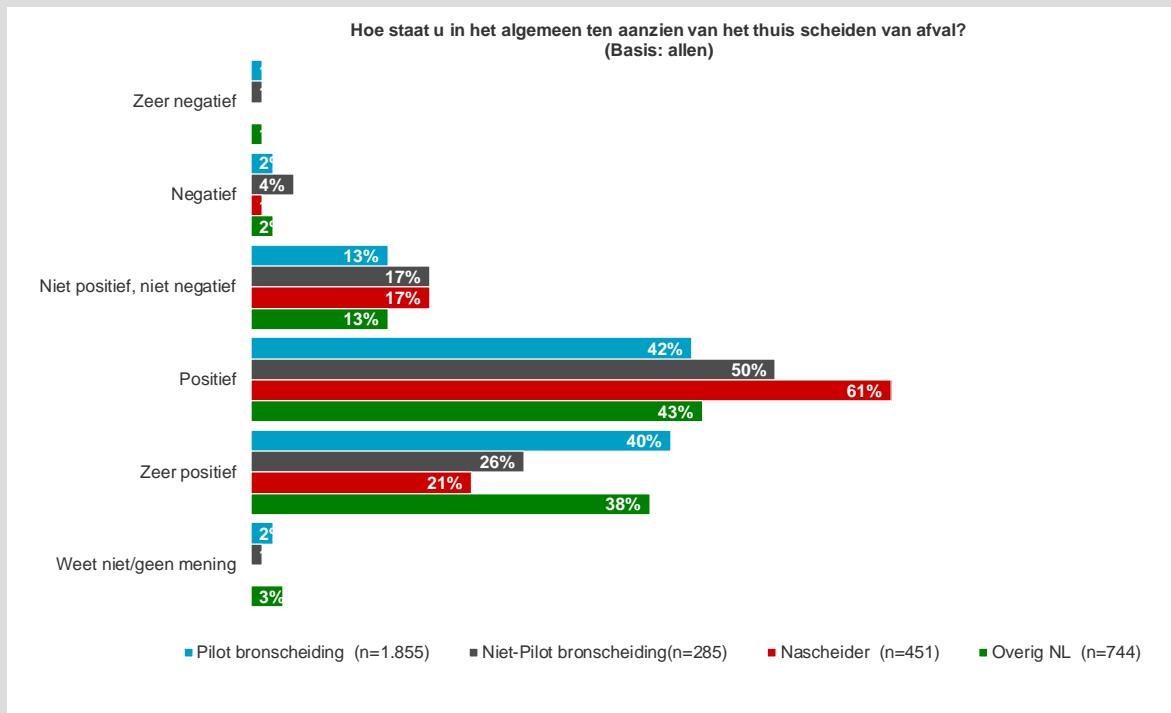

Ruime meerderheid (pilot)gebieden bronscheiding staat positief t.a.v. bronscheiding

Ook onder gemeenten waar op dit moment met name nascheiding plaatsvindt geeft 82% aan positief te staan t.o.v. thuis afval scheiden.

Onder inwoners van gemeenten waar op dit moment geen DK's kunnen worden gescheiden (overig NL) is 81% positief.

Het aandeel dat negatief staat ten aanzien van thuis scheiden van afval is onder alle groepen kleiner dan 5%.

Scheiden KCA, papier, glas, plastic & GFT volgens consument grootste effect op milieu

Het thuis scheiden van KCA, glas, papier, plastic en GFT heeft volgens de verschillende groepen het grootste positieve effect op milieu.

Het scheiden van drankpakken heeft volgens de verschillende doelgroepen relatief weinig effect op het milieu, en ligt in lijn met het effect dat men verwacht van het scheiden van textiel en metalen/blik. Overigens denkt nog steeds een ruime meerderheid dat het scheiden van deze afvalstromen goed is voor het milieu.

Noot: De vraag is niet voorgelegd aan inwoners pilot nascheiding.

In hoeverre heeft het thuis scheiden van afval positief effect op milieu?

Basis: <i>allen ex. nascheiding</i> % (zeer) sterk	Pilot bronscheiding	Niet-pilot bronscheiding	Overig NL
Papier	83%	85%	87%
GFT	75%	76%	74%
Glas	82%	86%	88%
KCA	84%	87%	90%
Plastic/ Kunststof	83%	79%	83%
Textiel	68%	74%	70%
Kartonnen drankpakken	69%	62%	65%
Metalen verpakking / Blik	70%	69%	69%

Beleving ten aanzien van afvalscheiding

Op basis van een aantal stellingen is bepaald hoe de verschillende doelgroepen scores op mogelijke determinanten van afvalscheiding.

In de tabel staan de scores weergegeven: gemiddelden op een schaal van 1 tot 5 (1= lage score, 5 is hoge score)

In de bijlage zijn de stellingen die behoren bij de verschillende thema's weergegeven.

Basis: allen Score (gemiddeld)	Pilot bron scheiding	Niet-pilot bron scheiding	Pilot na scheiding	Overig NL
Sociale druk: <i>beïnvloed worden door milieubewuste vrienden/buren/familie</i>	3,29	3,26	3,30	3,19
Maatschappelijke betrokkenheid: <i>betrokken voelen bij en verantwoordelijk voelen voor de maatschappij</i>	3,57	3,46	3,59	3,55
Eigen effectiviteit: <i>gevoel dat men kan bijdragen aan een beter milieu</i>	3,46	3,40	3,40	3,43
Offerbereidheid: <i>bereid geld, tijd, ruimte te investeren in afvalscheiding</i>	3,19	3,13	3,18	3,19

In dit onderdeel gaan we in op de vragen die specifiek zijn voorgelegd aan de inwoners van de pilotgebieden waar nu nascheiding door het afvalsorteerbedrijf van DK's plaatsvindt. Aan hen is gevraagd hoe zij dit systeem van nascheiding van afval in het algemeen waarderen en hoe zij staan ten aanzien van nascheiding door het afvalsorteerbedrijf.

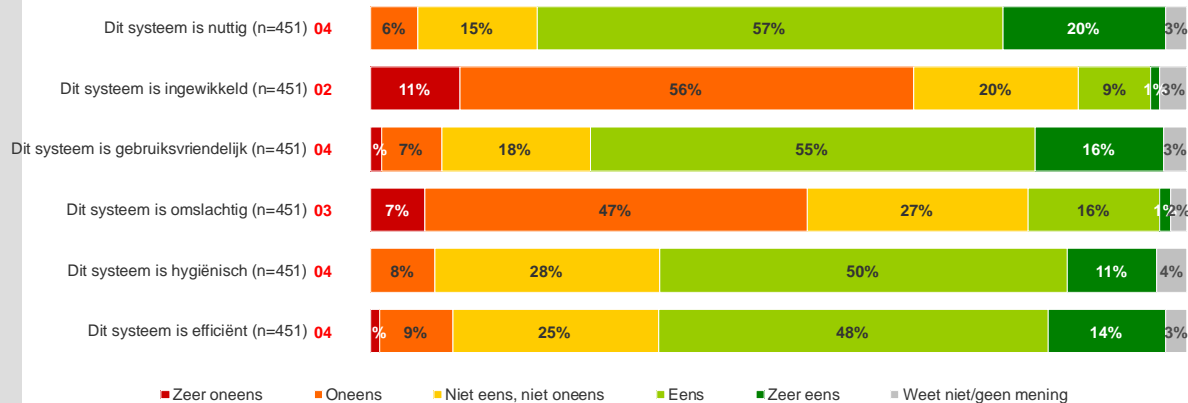
Nascheiding gezien als nuttig, gebruiksvriendelijk, hygiënisch en efficiënt

Door 77% van de inwoners pilotgebieden nascheiding wordt het in hun woongebied gebruikte systeem als nuttig gezien. 71% noemt het systeem gebruiksvriendelijk.

Circa 6 op de 10 nascheiders noemt het systeem hygiënisch en efficiënt.

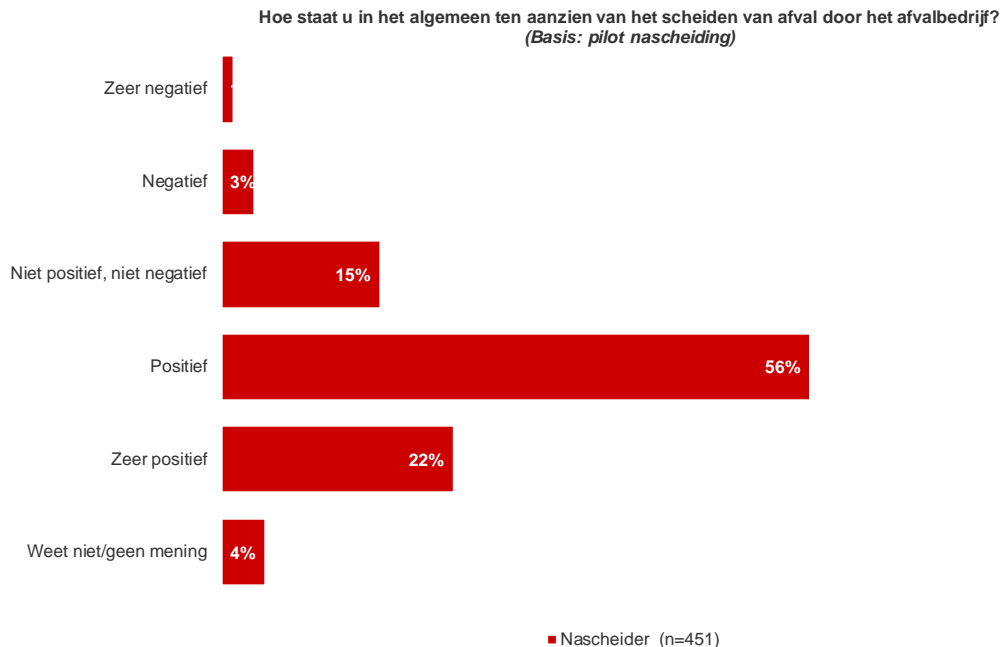

Hoe beoordeelt u de wijze waarop u uw afval op dit moment kan aanbieden?
(Basis: pilot nascheiding)

80% van inwoners pilot nascheiding staat positief t.a.v. nascheiding

De nascheiding door het afvalbedrijf wordt door 80% van de inwoners van de gebieden waar dit gebeurt als positief gezien.

In dit onderdeel gaan we in op de intentie onder inwoners van pilotgebieden en de andere doelgroepen om (ook) in de toekomst DK's te (blijven) scheiden. Ook maken we inzichtelijk in hoeverre zij dit zouden aanbevelen aan hun familie en vriendenkring.

Onder de inwoners van de pilotgebieden gaan we in op de huidige waardering van de verschillende inzamelsystemen die zijn gebruikt. Hierbij focussen wij ons op de varianten in drager (apart, oud-papier of plastic) en inzamelwijze (halen, brengen, halen en brengen).

Ook voorkeuren op dit gebied worden in dit onderdeel behandeld.

Breed draagvlak voor thuis scheiden DK's

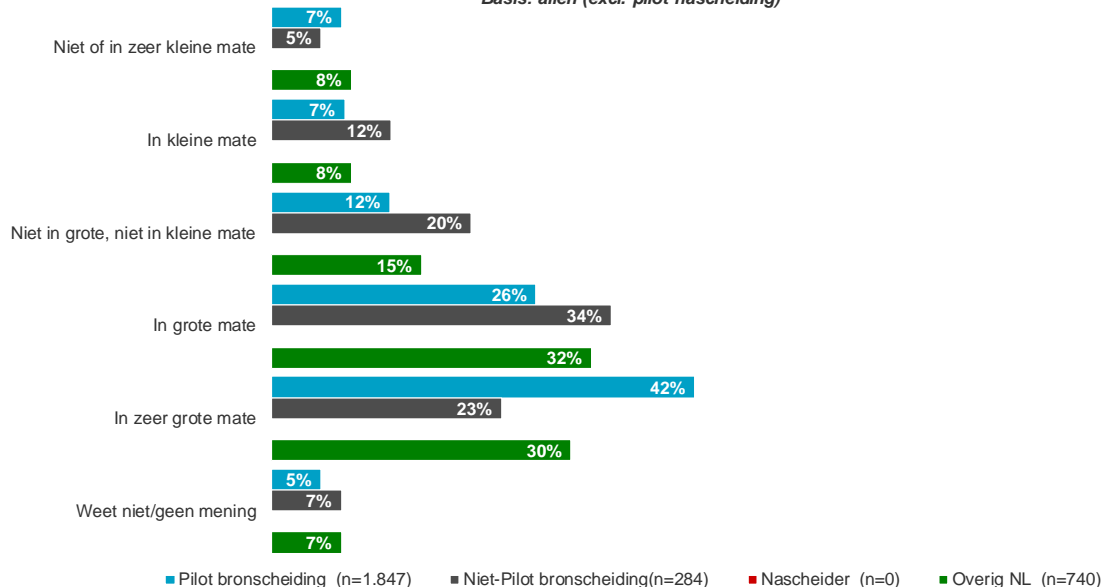
Onder de inwoners van de pilotgebieden bronscheiding geeft 68% aan in (zeer) grote mate bereid te zijn tot het scheiden van DK's in de toekomst.

Onder de inwoners van niet-pilotgebieden bronscheiding geeft 57% aan dit in de toekomst te (blijven) doen.

In de gemeenten waar nu nog geen DK's kunnen worden gescheiden (overig NL) blijkt 62% bereid te zijn dit in de toekomst te gaan doen.

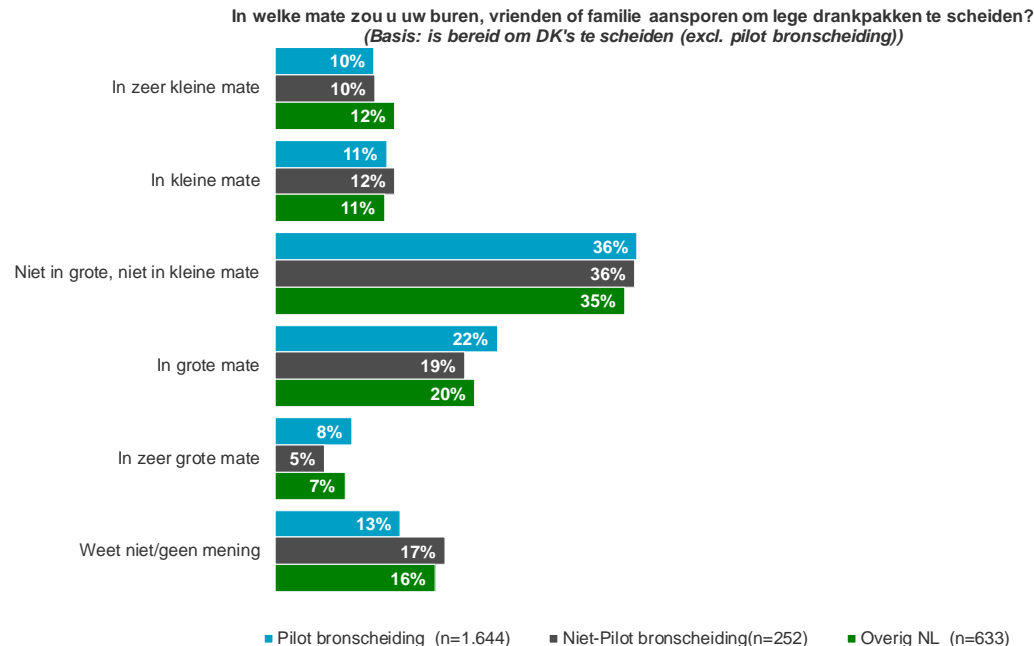
Stel dat dit over een jaar overal in Nederland mogelijk is,
in welke mate bent u dan bereid om uw lege drankpakken als afval gescheiden aan te bieden?
Basis: allen (excl. pilot nascheiding)

30% van scheidingsbereide inwoners pilotgebieden zou sociale omgeving aansporen tot scheiden DK's

Ruim een kwart van de inwoners van de pilot bronscheiding zou burens/vrienden/familie in (zeer) grote mate aansporen DK's te scheiden. Onder de niet-pilot bronscheiding is dit ook een kwart.

Onder de inwoners van de overige gemeenten waar op dit moment DK's nog niet gescheiden worden (overig NL) geeft 52% aan dat ze het thuis scheiden van DK's aan burens/vrienden/familie zouden aanbevelen.

Barrières scheiden DK's: ruimtegebrek, stank, moeheid en onvoldoende DK's

Onder inwoners van de pilotgebieden bronscheiding zijn de drempels met name ruimtegebrek (39%), stank (27%) en "scheidingmoeheid" (26%). 25% geeft aan te weinig DK's te hebben om te scheiden.

Onder de niet-pilot bronscheiding is het met name "scheidingmoeheid" (29%) dat hen tegenhoudt om in de toekomst te blijven scheiden. Ook het feit dat men het afval moet wegbrengen (28%) houdt hen tegen.

Ruimtegebrek is onder de overig NL-gebieden de grootste drempel voor het scheiden van DK's.

Wat zijn de drie belangrijkste redenen waarom u in (zeer) kleine mate bereid bent om uw drankpakken te scheiden?
(Basis: in (zeer) kleine mate bereid om DK's te scheiden (excl. pilot bronscheiding))

Motieven om DK's te scheiden: bijdragen aan beter milieu en hergebruik

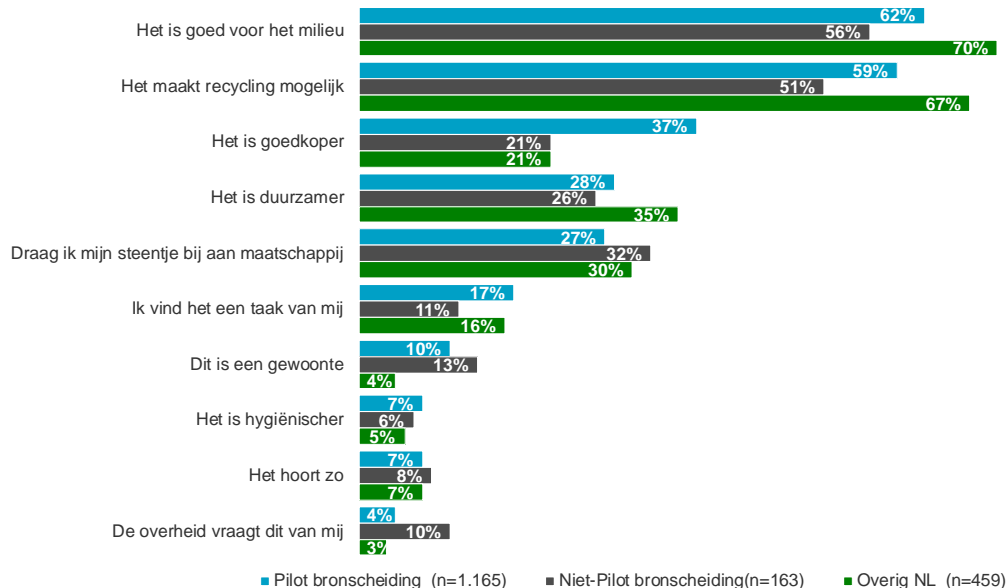
Bijdragen aan beter milieu en mogelijkheid tot recycling zijn net als bij de andere soorten afval ook het belangrijkste motief voor het thuis scheiden van DK's.

Ook dat scheiden van DK's goedkoper is, wordt door de inwoners van de pilotgebieden bronscheiding relatief veel genoemd.

Onder overig NL wordt relatief vaak het duurzame karakter genoemd als motief.

Wat zijn de maximaal drie belangrijkste redenen waarom u in (zeer) grote mate bereid bent om drankpakken als afval te scheiden? (Basis: in zeer grote mate bereid om DK's te scheiden)

Inzameling DK's gezamenlijk met plastic afval op alle aspecten meest gewaardeerd

Het systeem waarbij de DK's gezamenlijk worden aangeboden met kunststof afval wordt door de inwoners van de pilotgebieden bronscheiding vaker als nuttig, gebruiksvriendelijk, hygiënisch en efficiënt gezien.

Waardering systeem onder inwoners pilotgebied bronscheiding (naar drager)

% (zeer) eens	Apart	Drager: Oud-papier	Drager: Kunststof
Nuttig	77%	77%	87%
Ingewikkeld	11%	15%	7%
Gebruiksvriendelijk	70%	74%	87%
Omslachtig	23%	20%	11%
Hygiënisch	50%	55%	60%
Efficiënt	63%	68%	76%

Ophalen meest gebruiksvriendelijk, combi brengen/halen meest hygiënisch

De variant waarbij de DK's aan de deur worden opgehaald wordt als meest gebruiksvriendelijk gezien.

De combi van halen en brengen als meest hygiënisch, wellicht omdat men bij stankoverlast of ruimtegebrek de mogelijkheid heeft om de DK's weg te brengen.

Waardering systeem onder inwoners pilotgebied bronscheiding (naar inzamelwijze)

% (zeer) eens	Brengen	Halen	Brengen & Halen
Nuttig	69%	77%	78%
Ingewikkeld	14%	10%	12%
Gebruiksvriendelijk	62%	76%	68%
Omslachtig	22%	17%	13%
Hygiënisch	48%	43%	54%
Efficiënt	56%	66%	67%

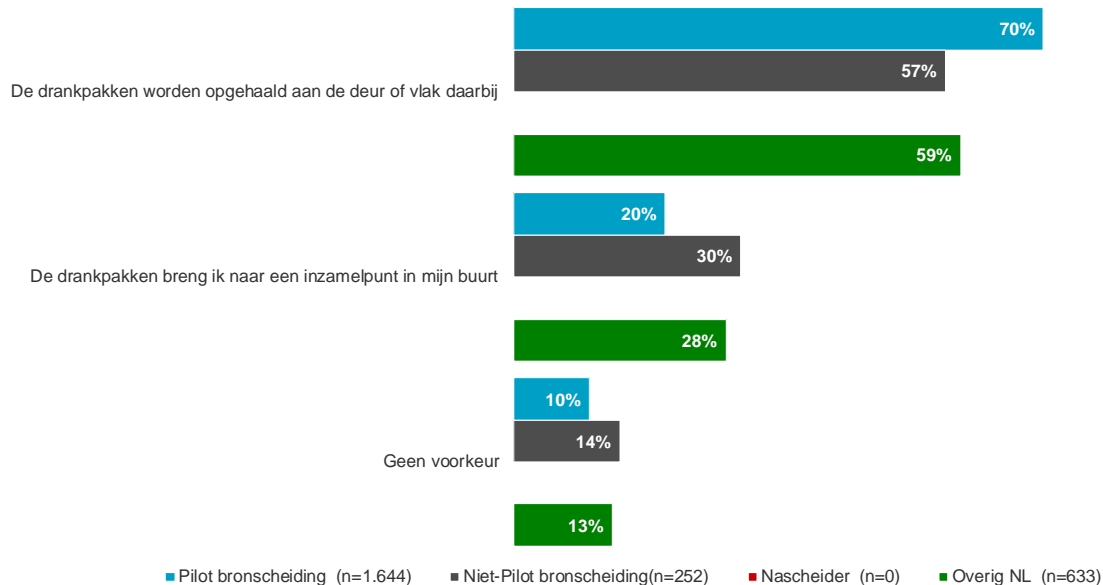
Ophalen van drankpakken voorkeur onder ruim tweederde pilot bronscheiding

70% van de inwoners van de pilotgebieden bronscheiding geeft aan een voorkeur te hebben voor het ophalen van de gescheiden drankpakken.

Ook onder de inwoners van overig NL die geen ervaring hebben met het scheiden van DK's heeft ophalen de voorkeur.

Wanneer u uw lege drankpakken van het restafval kunt scheiden, welke variant van inzameling heeft dan uw voorkeur?
(Basis: is bereid om DK's te scheiden (excl. pilot bronscheiding))

Brengen drankpakken krijgt vaker voorkeur als men nu al kan brengen

In de tabel wordt het huidige systeem gekruist met de voorkeur voor halen of brengen.

Onder de mensen die op dit moment kunnen brengen, geeft 43% aan liever te zien dat het opgehaald wordt. 41% geeft aan blijvend te willen kunnen wegbrengen naar een inzamelpunt.

Onder de mensen waar afval nu al wordt opgehaald geeft 88% aan dat men dit ook graag zo wil houden.

Onder de mensen die zowel kunnen halen als brengen geeft 80% aan een voorkeur te hebben voor ophalen (als men moet kiezen tussen halen of brengen).

	Voorkeur voor systeem onder inwoners pilot bronscheiding			
	Brengen	Halen	Geen Voorkeur	Totaal
Huidige systeem				
Brengen	41%	43%	16%	100%
Halen	8%	88%	5%	100%
Brengen & Halen	12%	80%	9%	100%

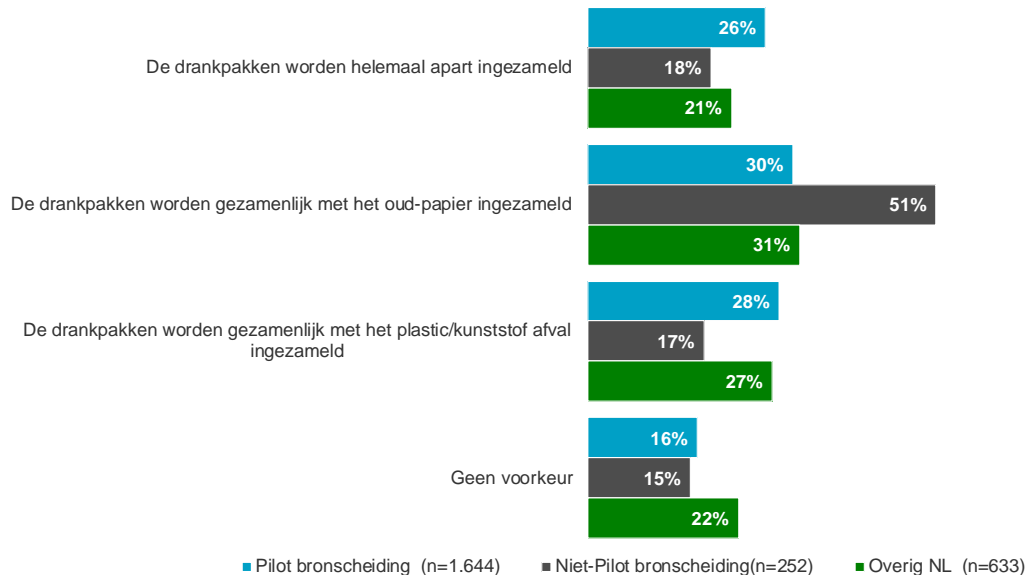
Geen duidelijke voorkeur voor aparte inzameling of specifieke drager

Onder de inwoners van de pilot bronscheiding blijkt geen sterke voorkeur voor het gescheiden aanbieden van DK's apart, met het oud-papier of met het plastic afval.

Noot: Onder de niet-pilot bronscheiding heeft de drageroud-papier de voorkeur. Deze wijze van inzameling wordt door een groot aandeel op dit moment waarschijnlijk gezien als de huidige manier van inzameling, omdat men onterecht DK's bij het OPK voegt.

Wanneer u uw lege drankpakken van het restafval kunt scheiden, welke variant van inzameling heeft dan uw voorkeur? (Basis: is bereid om te scheiden (excl. pilot bronscheiding))

Een derde die nu apart inzamelt zou graag gezamenlijk met drager inzamelen

Het inzamelsysteem waarmee inwoners van de pilot bronscheiding ervaring hebben, heeft ook altijd hun voorkeur.

Wel valt op dat bij degenen die op dit moment apart inzamelen het draagvlak voor het huidige systeem het laagst is (53%). Dat geeft aan dat inzamelen met drager overall het meest aantrekkelijk is.

Een relatief groot aandeel van deze groep heeft helemaal geen voorkeur (20%).

	Voorkeur voor systeem onder inwoners pilot bronscheiding				
	Apart	Drager oud-papier	Drager kunststof	Geen voorkeur	Totaal
Huidige systeem					
Apart	53%	15%	13%	20%	100%
Drager oud papier	12%	77%	5%	5%	100%
Drager kunststof	8%	9%	73%	10%	100%

In de pilotgebieden bronscheiding is op verschillende wijzen gecommuniceerd over de mogelijkheid tot het thuis scheiden van de drankkartons. In dit onderdeel geven we inzicht in de bekendheid van de inwoners met deze verschillende wijzen van communicatie. Ook geven we aan hoe lang de inwoners al op de hoogte zijn van de pilot in relatie tot de duur van de pilot.

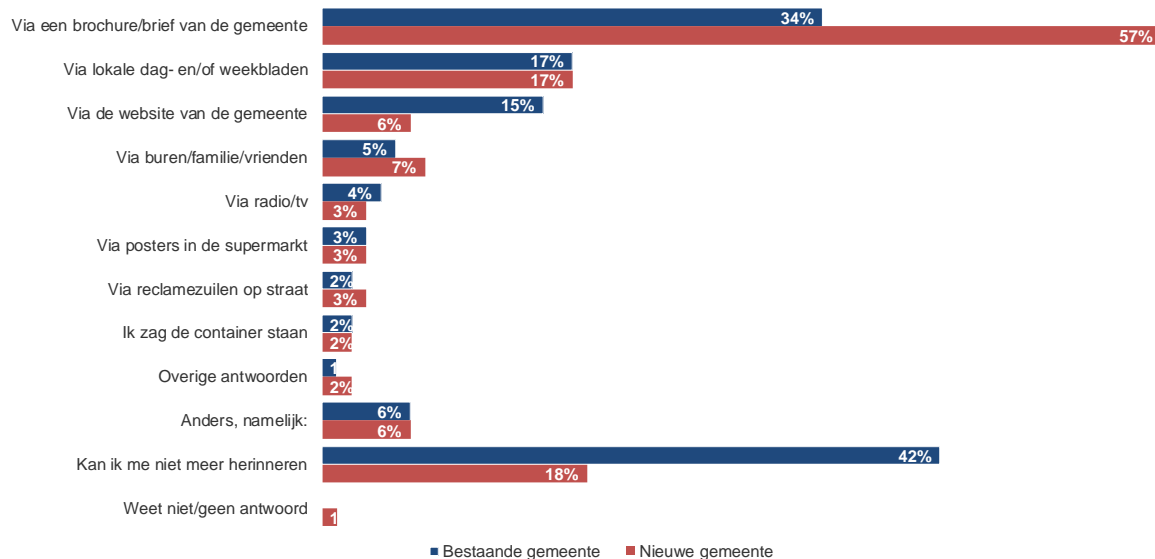
Brochure/brief meest herinnerde communicatiekanaal

De inwoners van de pilotgebieden bronscheiding geven met name aan via een brochure/brief gelezen te hebben over de mogelijkheid lege drankpakken gescheiden aan te kunnen bieden.

Als we uitsplitsen naar bestaande of nieuwe gemeenten zien we dat inwoners van nieuwe gemeenten zich beter kunnen herinneren via welk kanaal ze over het scheiden van DK's vernomen hebben.

Op welke wijze heeft u gehoord of gelezen over de mogelijkheden om lege drankpakken als afval gescheiden aan te bieden (Basis: pilot bronscheiding)

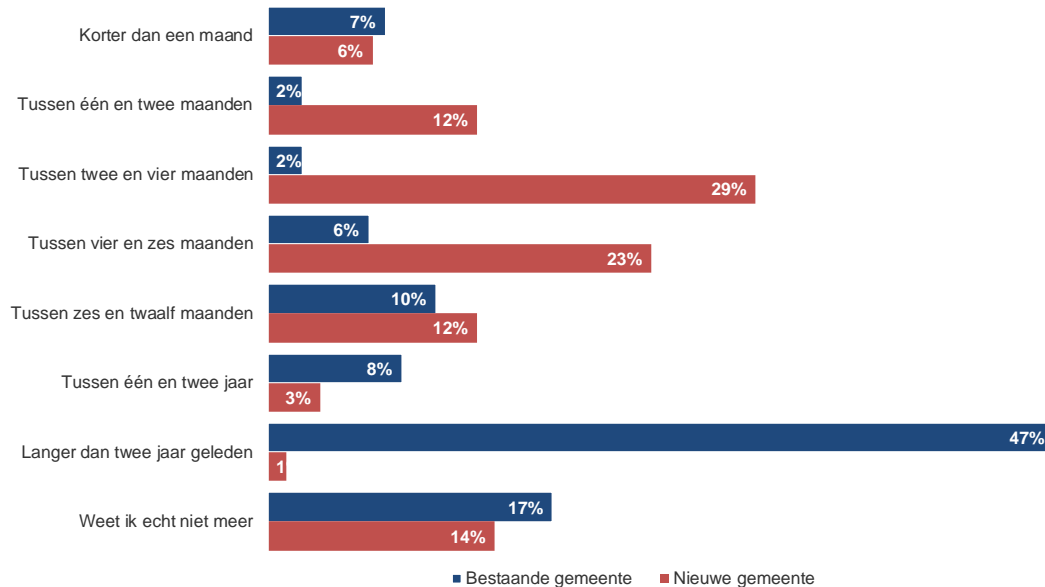

Helpt inwoners bestaande gemeenten al lange tijd bekend met scheiden DK's

De inwoners van de pilotgebieden bronscheiding die al langer dan twee jaar het scheiden van DK's hebben doorgevoerd geven – logischerwijs – in grote getale aan al lange tijd op de hoogte te zijn van dit systeem.

Hoe langt weet u al dat u uw lege drankpakken als afval gescheiden kunt aanbieden in uw buurt? Als u het niet precies weet, kunt u dan een schatting maken. (Basis: pilot bronscheiding)

Confirmatieve fase

Deelname bronscheiding afval pagina 47

Intentie tot bronscheiding DK's pagina 48

Deelname bronscheiding DK's pagina 49

In de volgende tabellen geven we weer welke factoren bepalend blijken voor:

a. De feitelijke deelname aan het scheiden van afval in het algemeen (% gescheiden afval per huishouden)

Onder alle vier de onderscheiden groepen: inwoners (pilot)gebieden bronscheiding, nascheiding en overig NL

b. De intentie om in de toekomst DK's te (blijven) scheiden (% in (zeer) grote mate bereid zijn)

Onder de groepen: inwoners (pilot)gebieden bronscheiding en overig NL (excl. nascheiding)

c. De feitelijke deelname aan het scheiden van DK's (% gescheiden DK's per huishouden)

Onder de groepen: inwoners pilotgebieden bronscheiding die weten dat ze kunnen scheiden

Door middel van regressieanalyses is bepaald welk positief of negatief effect de in de verkennende fase gerapporteerde factoren (inzamelsysteem, aankoopgedrag, houding t.a.v. afvalscheiding) hebben op bovenstaande thema's en wat de grootte van dit effect is. Door middel van een kleurenschema wordt per factor aangegeven wat het effect is. Ook andere factoren die een rol spelen, en die niet eerder gerapporteerd zijn (verdeling hoogbouw/laagbouw, diftar en duur van de pilot (oude/nieuwe gemeente) zijn meegenomen in de analyse. Dit geldt ook voor de sociodemografische kenmerken. Factoren die geen rol bleken te spelen zijn buiten het schema gelaten.

De donkergroen gekleurde factoren hebben een sterk positief effect op het in de titel van de tabel aangegeven thema, de donkerrood gekleurde factoren hebben een sterk negatief effect.

Factor	--	-	+	++
Houding t.a.v. afvalscheiding				
Sociale druk				
Inschatting eigen effectiviteit op milieu				
Inschatting effectiviteit afvalscheiding algemeen op milieu				
Offerbereidheid				
Kenmerken woonomgeving/woning				
Zeer sterk stedelijk gebied				
Woning met tuin (vs. geen tuin)				
Grondgebonden				
Kenmerken socio-demografie				
Leeftijd: Oud vs. Jong				
Gezinsituatie: Meerpersoonshuishouden (3+)				
Geslacht: Vrouw (vs man)				

Factor	--	-	+	++
Deelname pilot				
Huidige deelnemer pilot en scheidt nu al DK's				
Houding t.a.v. afvalscheiding				
Eigen effectiviteit op milieu				
Effectiviteit afvalscheiding algemeen op milieu				
Offerbereidheid				
Kenmerken woonomgeving/woning				
Matig tot niet stedelijk gebied				
Beschikbare opslagruimte buitenshuis (vs. geen opslag buitenshuis)				
Kenmerken socio-demografie				
Opleiding: Hogeropgeleiden (vs. middelbaar)				
Opleiding: Lageropgeleiden (vs. middelbaar)				

Factor	--	-	+	++
Aankoopgedrag DK's				
Gemiddeld meer dan 10 pakken per week				
Inzamelsysteem				
Gezamenlijk met drager kunststof (vs. apart)				
Brengen				
Duur pilot				
Huidige afvalscheiding				
Scheidt meer dan 5 soorten afval (excl. DK's)				
Houding t.a.v. afvalscheiding				
Sociale druk				
Eigen effectiviteit op milieu				
Effectiviteit afvalscheiding algemeen op milieu				
Offerbereidheid				
Kenmerken woonomgeving/woning				
Zeer sterk stedelijk gebied				
Kenmerken socio-demografie				
Opleiding: Hogeropgeleiden (vs. middelbaar)				

Uit de tabellen valt op te maken dat op de drie onderstaande gedragskenmerken de volgende factoren het meeste effect hebben in positieve dan wel negatieve zin.

Feitelijke deelname aan afvalscheiding algemeen (excl. DK's)

Het feit dat men in een grondgebonden woning woont heeft een sterk positief effect op of men daadwerkelijk afval scheidt. Ook het feit of men effect verwacht op het milieu van het scheiden van afval heeft een sterk positief effect en het feit dat men bereid is geld, ruimte en tijd te investeren in het scheiden van afval. Daarnaast blijken mensen die gevoelig zijn voor beïnvloeding door een milieubewuste sociale omgeving ook feitelijk meer te scheiden. Een sterk negatief effect heeft de stedelijkheidsgraad van het gebied waar men woont: hoe meer stedelijk het gebied, hoe minder er daadwerkelijk gescheiden wordt.

Intentie tot het scheiden van DK's

Het idee dat men zelf veel effect kan hebben op een beter milieu heeft het sterkste effect op de intentie tot het scheiden van DK's in de toekomst. Ook de inschatting dat afvalscheiding überhaupt een positief effect heeft op het milieu draagt sterk bij aan de intentie net als. Zowel hoger als lageropgeleiden blijken ook iets minder intentie te hebben tot het scheiden van DK's t.o.v. de middelbaaropgeleiden.

Feitelijke deelname aan het scheiden van DK's

Een hoge aankoopfrequentie van drankpakken (> 10 per week) en een langere looptijd van de pilot hebben het meeste effect op de feitelijke deelname aan het scheiden van DK's. Wat betreft inzamelsysteem blijkt het systeem met plastic als drager een zwak positief effect te hebben op het feitelijk scheiden van DK's en het wegbrengen naar een inzamelpunt een zwak negatief effect te hebben op het feitelijk scheiden van DK's.

Onderzoekstechnische informatie

- Veldwerkperiode
 - Het veldwerk is uitgevoerd in de periode 4 oktober tot 24 oktober 2013.
- Methode respondentenselectie
 - Uit het StemPunt-panel van Motivaction
 - Uit een door Motivaction aangeschaft adressenbestand: Bisnode Nederland
 - Door een in de selectie van respondenten gespecialiseerd bureau: SSI Rotterdam
- Weging
 - De onderzoeksdata zijn gewogen, daarbij fungeerde de CBS Gouden Standaard als ijkbestand
- Bewaartermijn primaire onderzoeksbestanden
 - Primaire onderzoeksbestanden, zoals ingevulde schriftelijke vragenlijsten, notulen, beeld - en geluidsopnames worden door Motivaction tot 12 maanden na het afronden van het onderzoek bewaard
- Overige onderzoekstechnische informatie
 - Overige onderzoekstechnische informatie en een exemplaar van de bij dit onderzoek gehanteerde vragenlijst is op aanvraag beschikbaar voor de opdrachtgever

Auteursrecht

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Motivaction in publicaties op basis van deze rapportage – anders dan integrale publicatie – is echter schriftelijke toestemming vereist van Motivaction International B.V.

Beeldmateriaal

Motivaction heeft datgene gedaan wat redelijkerwijs van ons verwacht kan worden om de rechthebbenden op beeldmateriaal te achterhalen. Mocht u desondanks menen recht te kunnen doen gelden op gebruikt beeldmateriaal, neem dan contact op met Motivaction.

motivaction

research and strategy

Motivaction International B.V.

Marnixkade 109

1015 ZL Amsterdam

Postbus 15262

1001 MG Amsterdam

T +31 (0)20 589 83 83

M moti@motivaction.nl

www.motivaction.nl

www.facebook.com/stempunt

